

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 24 d.
(OR. en)

12111/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0233 (NLE)

COEST 465
POLCOM 171

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. liepos 7 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 396 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimu įsteigtoje Asociacijos komitete prekybos klausimais ir Asociacijos taryboje, dėl Asociacijos susitarimo XXI-A priedo 1 ir 2 etapų įgyvendinimo palankaus įvertinimo ir dėl su tuo siejamo patekimo į rinką

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 396 final.

Pridedama: COM(2023) 396 final

Briuselis, 2023 07 07
COM(2023) 396 final

2023/0233 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimu įsteigtame Asociacijos komitete prekybos klausimais ir Asociacijos taryboje, dėl Asociacijos susitarimo XXI-A priedo 1 ir 2 etapų įgyvendinimo palankaus įvertinimo ir dėl su tuo siejamo patekimo į rinką

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi ES ir Ukrainos asociacijos komitete prekybos klausimais (toliau – Prekybos komitetas), dėl numatomų priimti dviejų sprendimų, kuriais būtų palankiai įvertinta, kaip Ukraina įgyvendina Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo¹ (toliau – Susitarimas) 8 skyriaus XXI-A priedo 1 ir 2 etapus.

Be to, šis pasiūlymas susijęs su Tarybos sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi ES ir Ukrainos asociacijos taryboje (toliau – Asociacijos taryba), dėl numatomo dviejų sprendimų, kuriais užtikrinamas abipusis tolesnis patekimas į rinką, priėmimo, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede, juos susiejant su Prekybos komiteto palankiais įvertinimais, kaip numatyta Asociacijos susitarimo IV antraštinėje dalyje (Prekyba ir su prekyba susiję klausimai).

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Asociacijos susitarimas

Susitarimu sukuriamą išsami ir visapusiška laisvosios prekybos erdvė (toliau – IVLPE), kurios tikslas – sudaryti sąlygas glaudesniems ekonominiams ir prekybos santykiams. Tai apima laipsnišką viešųjų pirkimų srities teisės aktų suderinimą. Visos Susitarimo nuostatos įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.

2.2. Asociacijos komitetas prekybos klausimais

Prekybos komitetas įsteigtas Susitarimo 465 straipsnio 4 dalimi ir vykdo jam pagal Susitarimo IV antraštinę dalį pavestas užduotis.

Kaip nustatyta 465 straipsnio 3 dalyje, Prekybos komitetas įgaliojamas priimti sprendimus šiame Susitarime numatytais atvejais. Prekybos komiteto sprendimai yra privalomi ir Šalys imasi atitinkamų priemonių jiems įgyvendinti. Prekybos komitetas sprendimus priima Šalių sutarimu, atsižvelgdamas į atitinkamas vidaus procedūras.

2.3. Asociacijos taryba

Asociacijos taryba įsteigta Susitarimo 461 straipsniu. Ji prižiūri ir stebi, kaip taikomas ir įgyvendinamas Susitarimas, ir, atsižvelgdama į jo tikslus, periodiškai peržiūri Susitarimo veikimą. Asociacijos taryba ne tik prižiūri ir stebi, kaip taikomas ir įgyvendinamas šis susitarimas, bet ir nagrinėja bet kokius svarbius klausimus, kylančius dėl šio susitarimo, ir bet kokius kitus abipusiškai svarbius dvišalius ar tarptautinius klausimus.

Kaip nustatyta Susitarimo 463 straipsnyje, Asociacijos taryba įgaliojama priimti Susitarimo taikymo sričiai priklausančius sprendimus ir tokie sprendimai Šalims yra privalomi. Visų pirma 475 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu Šalys sutaria, kad pagal Susitarimo IV

¹ OL L 161, 2014 05 29, p. 3.

antraštinę dalį numatytos būtinos priemonės įgyvendintos ir jų vykdymas užtikrinamas, Asociacijos taryba, naudodamasi Susitarimo 463 straipsniu jai suteiktais įgaliojimais, susitaria dėl tolesnio rinkos atvėrimo, kai apibrėžta Susitarimo IV antraštinėje dalyje.

Asociacijos tarybos sprendimai yra privalomi ir Šalys imasi atitinkamų priemonių jiems įgyvendinti. Asociacijos taryba priima savo sprendimus ir rekomendacijas Šalių sutarimu po to, kai užbaigiamos atitinkamos jų vidaus procedūros.

2.4. Numatomi Prekybos komiteto aktai

Numatomų Prekybos komiteto aktų tikslas – pagal Susitarimo 153 straipsnio 2 dalį palankiai įvertinti, kaip Ukraina įgyvendina Susitarimo 8 skyriaus XXI-A priedo (Institucinės reformos, teisės aktų derinimo ir patekimo į rinką orientacinis tvarkaraštis) (toliau – XXI-A priedas) 1 ir 2 etapus.

Atsižvelgiant į tai, kad Susitarimo 153 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Prekybos komitetas paskesnio etapo vertinimą pradeda tik tada, kai įgyvendinamos ir patvirtinamos visos ankstesniam etapui užbaigti reikalingos priemonės“, Prekybos komitetas turi priimti du atskirus ir vienas po kito einančius sprendimus, kuriais būtų palankiai įvertintas atitinkamai XXI-A priedo 1 ir 2 etapų įgyvendinimas.

2.4.1. 1 etapas

Pirmuoju Prekybos komiteto sprendimu siekiama palankiai įvertinti, kaip Ukraina įgyvendina XXI-A priedo 1 etapą.

Pagal XXI-A priedą įgyvendinant 1 etapą turi būti įvykdyti šie reikalavimai:

- šio Susitarimo 150 straipsnio 2 dalies ir 151 straipsnio įgyvendinimas ir
- Susitarimo 152 straipsnyje numatytas susitarimas dėl reformos strategijos.

Dėl pirmojo reikalavimo Susitarimo 150 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Ukraina visų pirma turi paskirti:

- (a) už ekonomikos politiką atsakingą centrinę vykdomąją įstaigą, kuriai pavesta užduotis užtikrinti nuoseklią politiką visose su viešaisiais pirkimais susijusiose srityse. Tokia įstaiga lengvina ir koordinuoja Susitarimo 8 skyriaus dėl viešųjų pirkimų įgyvendinimą ir vadovauja teisės aktų derinimo procesui; ir
- (b) nešališką ir nepriklausomą įstaigą, kuriai pavesta peržiūrėti perkančiųjų organizacijų arba subjektų sprendimus sudaryti sutartis. „Nepriklausoma“ reiškia valdžios instituciją, kuri yra atskirta nuo visų perkančiųjų organizacijų ir ekonominių operacijų vykdytojų. Turi būti nustatyta galimybė šios įstaigos priimtus sprendimus peržiūrėti teisme.

2.4.1.1. 1a reikalavimas

Susitarimo 150 straipsnio 2 dalies a punkto reikalavimas įvykdytas 2019 m. rugsėjo 14 d. Ukrainos parlamento priimtu Viešųjų pirkimų įstatymu Nr. 114-IX, kuriuo panaikinamas 2015 m. gruodžio 25 d. Įstatymas Nr. 922-VIII, su pakeitimais (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas).

Centrinė vykdomoji įstaiga, kuriai pavesta užduotis užtikrinti darnią politiką ir jos įgyvendinimą visose su viešaisiais pirkimais susijusiose srityse, yra „įgaliotoji įstaiga“.

Viešųjų pirkimų įstatymo 7 straipsnyje apibrėžta įgaliotoji įstaiga, atsakinga už valstybės viešųjų pirkimų politikos reglamentavimą ir įgyvendinimą pagal Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytus įgaliojimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnyje nustatytos šios pagrindinės įgaliotosios įstaigos funkcijos:

- (1) parengti ir patvirtinti teisės aktus, reikalingus šiam įstatymui įgyvendinti ir valstybės politikai viešųjų pirkimų srityje reglamentuoti;
- (2) analizuoti viešųjų pirkimų sistemos veikimą;
- (3) ne vėliau kaip metų, einančių po ataskaitinių biudžetinių metų, balandžio 1 d. parengti ir pateikti Ukrainos Aukščiausiąjai Rada, Ukrainos ministrų kabinetui ir Audito Rūmams metinę ataskaitą, kurioje pateikiama viešųjų pirkimų sistemos veikimo analizė (dėl kiekybinių ir vertės rodiklių, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis ir dalykais, konkurencijos lygiu, skundų skaičiumi) ir apibendrinta informacija apie kontrolės viešųjų pirkimų srityje rezultatus. Metinė ataskaita skelbiama oficialioje įgaliotosios įstaigos svetainėje;
- (4) apibendrinti viešųjų pirkimų praktiką, įskaitant tarptautinę praktiką;
- (5) tirti, apibendrinti ir skleisti geriausią tarptautinių viešųjų pirkimų praktiką;
- (6) užtikrinti įgaliotosios įstaigos interneto portalo ir įgaliotosios įstaigos informacijos išteklių veikimą;
- (7) tvarkyti įgaliotosios įstaigos informacijos išteklių turinį;
- (8) palaikyti ryšius su visuomene viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo klausimais;
- (9) organizuoti susitikimus ir praktinius seminarus, skirtus viešųjų pirkimų klausimams;
- (10) vykdyti tarptautinį bendradarbiavimą viešųjų pirkimų srityje;
- (11) rengti ir patvirtinti šiuos dokumentus:
 - pavyzdinius konkurso dokumentus;
 - pavyzdines taisykles dėl įgalioto asmens;
 - pavyzdinę pirkimo objekto apskaičiuotosios vertės nustatymo metodiką;
 - pavyzdinę gyvavimo ciklo sąnaudų nustatymo metodiką;
 - pirkimo objekto nustatymo procedūrą;
 - viešųjų pirkimų informacijos skelbimo tvarką;
 - preliminarųjų sutarčių sudarymo ir įgyvendinimo tvarką;

- pasiūlymo užtikrinimo formą ir reikalavimus;
 - įgaliotų asmenų testavimo organizavimo tvarką;
 - formalių klaidų sąrašą;
- (12) teikti bendras rekomendacijas dėl viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo;
 - (13) nemokamai teikti rekomendacinio pobūdžio konsultacijas per įgaliotosios įstaigos informacijos išteklius;
 - (14) bendradarbiauti su viešaisiais subjektais ir pilietinės visuomenės organizacijomis siekiant užkirsti kelią korupcijai viešųjų pirkimų srityje;
 - (15) informuoti visuomenę apie viešųjų pirkimų politiką ir taisykles;
 - (16) suteikti ir panaikinti leidimus naudoti e. platformas;
 - (17) nagrinėti prašymus paskirti ir (arba) įsteigti centralizuotas viešųjų pirkimų organizacijas;
 - (18) kartu su kitomis institucijomis parengti gaires dėl viešųjų pirkimų ypatumų įvairiuose sektoriuose ir paskelbti šias gaires įgaliotosios įstaigos informacijos ištekliuose.

Įgaliotosios įstaigos vaidmenį atlieka Viešųjų pirkimų ir konkurencijos politikos departamentas, kuris yra nepriklausomas Ukrainos ekonomikos ministerijos struktūrinis padalinys. Išsami Viešųjų pirkimų ir konkurencijos politikos departamento struktūra, pareigos ir užduotys nustatytos Viešųjų pirkimų ir konkurencijos politikos departamento nuostatuose, patvirtintuose 2022 m. spalio 18 d. Ukrainos ekonomikos ministerijos nutarimu Nr. 3876.

Kalbant apie Susitarimo 150 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytą reikalavimą, pagal Specialiojo įstatymo dėl Ukrainos Antimonopolinio komiteto (toliau – AMCU ir AMCU įstatymas) Nr. 1219-IX pakeitimą AMCU, kaip skundų nagrinėjimo institucija, įsteigia skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisiją (toliau – komisija) ir vykdo kitus Viešųjų pirkimų įstatyme, Ukrainos ekonominės konkurencijos apsaugos įstatyme ir AMCU įstatyme nustatytus įgaliojimus.

AMCU yra valstybės įstaiga, turinti specialų statusą. AMCU – tai nepriklausoma institucija, kontroliuojama Ukrainos prezidento ir atskaitinga Ukrainos Aukščiausieji Rada. Šis nepriklausomumas teisės aktų lygmeniu užtikrinamas atitinkamomis Ukrainos viešųjų pirkimų įstatymo ir AMCU įstatymo nuostatomis.

Kiekvieną skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisiją turėtų sudaryti trys asmenys, įgalioti nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje.

2021 m. balandžio 1 d. AMCU priėmė reglamentą dėl skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjančių įgaliotųjų pareigūnų atrankos ir skyrimo konkurso procedūros patvirtinimo, pagal kurį už skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimą atsakingus komisijos narius septynerių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta, skiria AMCU pirmininkas. Komisijos nariams, atsakingiems už skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimą, taikomi korupcijos prevencijos srities teisės aktuose nustatyti reikalavimai ir apribojimai, o Ukrainos valstybės tarnybos įstatymas netaikomas. Komisijos nariai nėra Ukrainos vyriausybės, teisėkūros institucijos ar prezidento tarnybos nariai ir nėra

joms pavaldūs. Pagal AMCU įstatymo 6-1 straipsnį skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjantis komisijos narys, kuris yra su apeliacinio skundo dalyku susijęs asmuo arba perkančioji organizacija, negali dalyvauti nagrinėjant tokį skundą ir priimant su juo susijusį sprendimą, o tokio skundo nagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo laikotarpiu jį pakeičia kitas skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjantis komisijos narys, kurį skiria Ukrainos Antimonopolinio komiteto pirmininkas, arba toks skundas gali būti perduotas nagrinėti kitai skundų dėl įstatymų pažeidimų nagrinėjimo komisijai.

Komisijos narius skiria Ukrainos Antimonopolinio komiteto pirmininkas, atlikęs specialų patikrinimą, numatytą Ukrainos įstatyme dėl korupcijos prevencijos.

Skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisijos sprendimai priimami AMCU vardu ir yra privalomi.

AMCU sprendimus galima apskusti per 30 dienų nuo jų paskelbimo elektroninėje viešųjų pirkimų sistemoje dienos.

Remiantis 2021 m. birželio 3 d. Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo baigiamosiomis ir pereinamojo laikotarpio nuostatomis, naujos nuostatos dėl AMCU įgaliojimų viešųjų pirkimų peržiūros srityje įgyvendinimo ir skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisijos (komisijų) veiklos turėtų įsigalioti jos (jų) įsteigimo dieną.

AMCU dar nepradėjo įdarbinti komisijos narių, atsakingų už skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimą. Konkursai turėjo būti paskelbti 2022 m. pradžioje. Kadangi po vasario 24 d. prasidėjo visuotinis Rusijos Federacijos karas prieš Ukrainą, AMCU laikinai sustabdė skundų dėl viešųjų pirkimų nagrinėjimą. Atnaujinus skundų nagrinėjimą, jų skaičius buvo gerokai sumažėjęs. Nuo tada, kai buvo paskelbta karinė padėtis, skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėja ankstesnės sudėties AMCU. AMCU įdarbinimo procedūra pradėta 2023 m. vasario mėn.

2.4.1.2. 1b reikalavimas

Dėl pirmojo reikalavimo antros dalies, kaip nustatyta Susitarimo 151 straipsnyje, sudarydamos sutartis Šalys laikosi to straipsnio 2–15 dalyse nustatytų pagrindinių skelbimo, sutarčių skyrimo ir teisminės apsaugos standartų. Tie pagrindiniai standartai tiesiogiai pagrįsti Sąjungos viešųjų pirkimų *acquis* nustatytais viešųjų pirkimų taisyklėmis ir principais, įskaitant nediskriminavimo, vienodų sąlygų, skaidrumo ir proporcingumo principus.

Pagal Ukrainos viešųjų pirkimų įstatymą viešųjų pirkimų procedūros Ukrainoje vykdomos laikantis šių principų: 1) sąžininga konkurso dalyvių konkurencija; 2) kuo didesnis lėšų taupymas, veiksmingumas ir proporcingumas; 3) atvirumas ir skaidrumas visuose viešųjų pirkimų proceso etapuose; 4) konkurso dalyvių nediskriminavimas ir vienodas požiūris į juos; 5) objektyvus ir nešališkas pasiūlymų vertinimas ir sutarčių skyrimas; 6) korupcinės praktikos ir piktnaudžiavimo prevencija. Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta, kad vidaus ir užsienio konkurso dalyviai, nepriklausomai nuo jų nuosavybės formos ir verslo teisinės struktūros, viešųjų pirkimų procedūrose dalyvauja vienodomis sąlygomis.

2021 m. gruodžio 16 d. priimtu Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimu, t. y. Ukrainos įstatymo dėl viešųjų pirkimų pakeitimo įstatymu Nr. 1977-IX, kuriuo siekiama sukurti vietos pramonės darnaus vystymosi ir modernizavimo išankstines sąlygas, 10 metų laikotarpiui nustatyti laikini vietinio turinio reikalavimai tam tikrų mašinų ir įrangos viešiesiems pirkimams. Šie reikalavimai netaikomi viešiesiems pirkimams, kuriems taikomos Ukrainos įstatymo dėl Ukrainos prisijungimo prie Viešųjų pirkimų susitarimo nuostatos, taip pat kitų Ukrainos tarptautinių sutarčių, kurias yra patvirtinusi Ukrainos Aukščiausioji Rada, nuostatos dėl viešųjų pirkimų. Taigi šie vietinio turinio reikalavimai netaikomi Europos Sąjungos

ekonominės veiklos vykdytojų (nesvarbu, ar jie yra įsisteigę Ukrainoje) pasiūlymams arba pasiūlymams, susijusiems su Europos Sąjungos kilmės gaminiais, paslaugomis ar darbais.

Nuo 2016 m. rugpjūčio 1 d. dauguma viešųjų pirkimų procedūrų Ukrainoje vyksta tik per e. viešųjų pirkimų sistemą „Prozorro“. Visa informacija apie viešuosius pirkimus, įskaitant konkurso dokumentus, kuriuose išdėstyti viešojo pirkimo dalykui ir konkurso dalyviams taikomi reikalavimai, skelbiama e. viešųjų pirkimų sistemoje.

Pirkimo objektai apibrėžiami nacionalinėje klasifikacijoje „Bendras viešųjų pirkimų žodynas“ (BVPŽ), kuris yra pritaikytas prie ES bendro viešųjų pirkimų žodyno. Nacionalinės klasifikacijos „Bendras viešųjų pirkimų žodynas“ tikslas – standartizuoti viešųjų pirkimų objekto aprašymą, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas ir veiksminga konkurencinė aplinka.

Kvietimo pareikšti susidomėjimą ir pasiūlymų pateikimo terminai nustatyti Viešųjų pirkimų įstatyme ir skiriasi priklausomai nuo viešųjų pirkimų procedūros:

- skelbiant atvirą konkursą – ne mažiau kaip 15 dienų, jei apskaičiuotoji vertė neviršija nustatytų ribų, ir bent 30 dienų, jei jos viršijamos;
- skelbiant konkurencinio dialogo procedūrą – ne mažiau kaip 15 dienų, jei apskaičiuotoji vertė neviršija nustatytų ribų, ir bent 30 dienų, jei jos viršijamos;
- skelbiant ribotą konkursą – ne vėliau kaip likus 30 dienų iki dokumentų pateiktų kvalifikacinei atrankai, gavimo termino.

Minėtos ribos yra 133 000 EUR prekėms bei paslaugoms ir 5 150 000 EUR – darbams. Jei apskaičiuotoji viešųjų pirkimų vertė viršija ribas, skelbimas apie viešųjų pirkimų procedūrą taip pat turi būti skelbiamas įgaliosios įstaigos interneto portale anglų kalba.

Viešųjų pirkimų įstatyme reikalaujama, kad viešųjų pirkimų sutartys būtų skiriamos skaidriai, laikantis iš anksto paskelbtų kriterijų ir taisyklių. Informacija apie konkurso laimėtoją pateikiama e. viešųjų pirkimų sistemoje. Konkurso nelaimėję dalyviai per e. viešųjų pirkimų sistemą gali prašyti perkančiosios organizacijos pateikti informaciją apie laimėjusio dalyvio pateiktą pasiūlymą, įskaitant jo pranašumus, palyginti su jų pačių pasiūlymais, ir perkančioji organizacija į tokį prašymą turi atsakyti per penkias dienas.

Po Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą pradžios, remdamasi Ukrainoje galiojančia karine padėtimi, Ukraina karinės padėties laikotarpiui nustatė laikinasias nuo viešųjų pirkimų teisės aktų leidžiančias nukrypti nuostatas. 1 ir 2 etapų įgyvendinimo vertinimas grindžiamas Ukrainos įsipareigojimu, kad laikinosios nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su karinės padėties taikymu, bus panaikintos per 90 dienų nuo karinės padėties taikymo pabaigos.

2 reikalavimas

Kaip nustatyta Susitarimo 152 straipsnyje, 1 etapo antrajam reikalavimui įvykdyti būtina patvirtinti veiksmų planą. Susitarimo 152 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prieš pradėdama laipsniškai derinti teisės aktus, Ukraina Asociacijos komitetui prekybos klausimais pateikia išsamų Susitarimo IV antraštinės dalies 8 skyriaus įgyvendinimo veiksmų planą, į kurį įtrauks tvarkaraščius ir etapus. Tą veiksmų planą, kuris pagal Susitarimą turi atitikti XXI-A priede nustatytus etapus ir tvarkaraščius, įtraukiamos visos reformos, susijusios su teisės aktų derinimu su Sąjungos *acquis* ir institucinių gebėjimų stiprinimu.

2016 m. vasario 24 d. Ukrainos ministrų kabinetas savo nutarimu Nr. 175 priėmė Viešųjų pirkimų sistemos reformos strategiją (veiksmų planą). Asociacijos komitetas prekybos

klausimais savo 2018 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. 1/2018 pateikė palankią nuomonę dėl 8 skyriaus įgyvendinimo veiksmų plano.

2.4.2. 2 etapas

Antruoju Prekybos komiteto sprendimu siekiama palankiai įvertinti, kaip Ukraina įgyvendina XXI-A priedo 2 etapą.

Šiuo tikslu XXI-A priede reikalaujama „suderinti ir įgyvendinti pagrindinius Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 89/665/EEB elementus“.

2.4.2.1. Direktyva 2014/24/ES

Pagrindiniai Direktyvos 2014/24/ES elementai išdėstyti Susitarimo XXI-B priede.

Viešųjų pirkimų įstatymu siekiama užtikrinti suderinimą su pagrindiniais Direktyvos 2014/24/ES elementais.

Viešųjų pirkimų įstatyme apibrėžiama jo taikymo sritis, apimanti prekes, paslaugas ir darbus, kuriuos perka perkančiosios organizacijos. Perkančiosios organizacijos išsamiau apibrėžtos Viešųjų pirkimų įstatyme, įskaitant daugumą Direktyvoje 2014/24/ES nustatytų elementų. Be to, Viešųjų pirkimų įstatyme pateiktos įvairios apibrėžtys, kurios apskritai galėtų būti laikomos suderinamomis su Direktyva 2014/24/ES. Sutarties vertė, kurią viršijus taikomas Viešųjų pirkimų įstatymas, nustatyta įstatymo 3 straipsnyje ir yra mažesnė nei nustatytoji Direktyvoje 2014/24/ES. 2020 m. vasario 18 d. Ukrainos ekonomikos, prekybos ir žemės ūkio ministerijos įsakyme Nr. 275 dėl apytikslio numatomos pirkimo dalyko vertės nustatymo metodo patvirtinimo yra tam tikrų nuostatų dėl numatomos pirkimo vertės apskaičiavimo metodų.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymą viešųjų pirkimų procedūros Ukrainoje vykdomos laikantis šių principų: 1) sąžininga konkurso dalyvių konkurencija; 2) kuo didesnis išlaidų taupymas, veiksmingumas ir proporcingumas; 3) atvirumas ir skaidrumas visuose viešųjų pirkimų proceso etapuose; 4) konkurso dalyvių nediskriminavimas ir vienodas požiūris į juos; 5) objektyvus ir nešališkas pasiūlymų vertinimas ir sutarčių skyrimas; 6) korupcinės praktikos ir piktnaudžiavimo prevencija. Viešųjų pirkimų įstatyme numatyta, kad vidaus ir užsienio konkurso dalyviai, nepriklausomai nuo jų nuosavybės formos ir verslo teisinės struktūros, viešųjų pirkimų procedūrose dalyvauja vienodomis sąlygomis.

2021 m. gruodžio 16 d. priimtu Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimu, t. y. Ukrainos įstatymo dėl viešųjų pirkimų pakeitimo įstatymu Nr. 1977-IX, kuriuo siekiama sukurti vietos pramonės darnaus vystymosi ir modernizavimo išankstines sąlygas, 10 metų laikotarpiui nustatyti laikini vietinio turinio reikalavimai tam tikrų mašinų ir įrangos viešiesiems pirkimams. Šie reikalavimai netaikomi viešiesiems pirkimams, kuriems taikomos Ukrainos įstatymo dėl Ukrainos prisijungimo prie Viešųjų pirkimų susitarimo nuostatos, taip pat kitų Ukrainos tarptautinių sutarčių, kurias yra patvirtinusi Ukrainos Aukščiausioji Rada, nuostatos dėl viešųjų pirkimų. Taigi šie vietinio turinio reikalavimai netaikomi Europos Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų (nesvarbu, ar jie yra įsisteigę Ukrainoje) pasiūlymams arba pasiūlymams, susijusiems su Europos Sąjungos kilmės gaminiais, paslaugomis ar darbais.

Viešųjų pirkimų įstatymu reglamentuojamos šios viešųjų pirkimų procedūros: atviras konkursas; ribotas konkursas ir konkurencinis dialogas. Jo bendrieji principai yra suderinami su Direktyvoje 2014/24/ES nustatytais principais. Viešųjų pirkimų įstatyme taip pat numatyta

galimybė taikyti derybų procedūrą; jos naudojimo sąlygos daugeliu aspektų yra suderinamos su Direktyvoje 2014/24/ES nustatytais sąlygomis.

Nuostatos dėl etikečių, tyrimų ataskaitų, sertifikavimo ir kitų įrodinėjimo priemonių yra suderintos su Direktyva 2014/24/ES.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymą perkančiosios organizacijos pateikia skelbimus apie konkurso procedūras, įskaitant konkurso dokumentus ir sutarčių projektus, e. viešųjų pirkimų sistemoje. Visa su viešųjų pirkimų skyrimu susijusi informacija pateikiama e. viešųjų pirkimų sistemoje.

Informacija apie konkurso laimėtoją pateikiama e. viešųjų pirkimų sistemoje. Konkurso nelaimėję dalyviai per e. viešųjų pirkimų sistemą gali prašyti perkančiosios organizacijos pateikti informaciją apie laimėjusio dalyvio pateiktą pasiūlymą, įskaitant jo pranašumus, palyginti su jų pačių pasiūlymais, ir perkančioji organizacija į tokį prašymą turi atsakyti per penkias dienas.

Bendrieji dalyvių atrankos principai nustatyti Viešųjų pirkimų įstatyme; taip pat pateikiami pasiūlymų atmetimo pagrindai, atrankos kriterijai, taip pat sutarties skyrimo kriterijai ir jų vertinimas. Įtraukiamos nuostatos, kaip elgtis su neįprastai mažos kainos pasiūlymais.

Į Viešųjų pirkimų įstatymą įtrauktos bendrosios nuostatos dėl sutarties vykdymo.

Kadangi nėra konkrečių nuostatų dėl socialinių ir kitų specifinių paslaugų, šiuo atveju taip pat taikomos visoms kitoms paslaugoms taikomos viešųjų pirkimų procedūros.

Po karinės agresijos pradžios, remdamasi karine padėtimi, Ukraina karinės padėties laikotarpiui nustatė laikinąsias nuo viešųjų pirkimų teisės aktų leidžiančias nukrypti nuostatas. 1 ir 2 etapų įgyvendinimo vertinimas grindžiamas Ukrainos įsipareigojimu, kad laikinosios nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su karinės padėties taikymu, bus panaikintos per 90 dienų nuo karinės padėties taikymo pabaigos.

2.4.2.2. Direktyva 89/665/EEB

Pagrindiniai Direktyvos 89/665/ES elementai išdėstyti Susitarimo XXI-C priede.

Remiantis AMCU įstatymu, AMCU, kaip skundų nagrinėjimo institucija, įsteigia skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisiją (komisijas) ir vykdo kitus Viešųjų pirkimų įstatyme, Ukrainos ekonominės konkurencijos apsaugos įstatyme ir AMCU įstatyme nustatytus įgaliojimus.

Skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisijas turėtų sudaryti trys AMCU vadovo paskirti komisijos nariai. AMCU dar nepradėjo įdarbinti komisijos narių, atsakingų už skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimą. Konkursai turėjo būti paskelbti 2022 m. pradžioje. Kadangi po vasario 24 d. prasidėjo visuotinis Rusijos Federacijos karas prieš Ukrainą, AMCU laikinai sustabdė skundų dėl viešųjų pirkimų nagrinėjimą. Atnaujinus skundų nagrinėjimą, jų skaičius buvo gerokai sumažėjęs. Nuo tada, kai buvo paskelbta karinė padėtis, skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėja ankstesnės sudėties AMCU. AMCU įdarbinimo procedūra pradėta 2023 m. vasario mėn. Viešųjų pirkimų įstatyme ir AMCU įstatyme nustatyta viešųjų pirkimų peržiūros įstaigos pareiga priimti rašytinius sprendimus, taip pat galimybė apskųsti AMCU sprendimus teismui.

Viešųjų pirkimų įstatyme išdėstytos nuostatos dėl peržiūros procedūrų taikymo srities ir galimybės jomis pasinaudoti iš esmės atitinka Direktyvą 89/665/EEB. Viešųjų pirkimų įstatyme yra nuostatų dėl esamos padėties išlaikymo ir prašymų atlikti peržiūrą pateikimo terminų. Viešųjų pirkimų įstatyme numatyta, kad sutartys negalioja, jei jos buvo sudarytos pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymą, ir pateikiamas priešasčių, dėl kurių sudarytos sutartys yra negaliojančios, sąrašas.

2.5. Numatomi Asociacijos tarybos sprendimai dėl patekimo į rinką

Susitarimo 153 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kiekvieno XXI-A priedo etapo, įforminto pirmiau aprašytais Prekybos komiteto sprendimais, įgyvendinimas siejamas su „abipusiu patekimu į rinką, kaip nustatyta šio susitarimo XXI-A priede“. Sprendimus dėl tolesnio rinkos atvėrimo priima Asociacijos taryba pagal Susitarimo 475 straipsnio 5 dalį. Taigi numatomų aktų tikslas – dar labiau abipusiškai atverti rinkas Šalims, kaip nustatyta Asociacijos susitarimo 153 straipsnio 2 dalyje ir 475 straipsnio 5 dalyje ir XXI-A priede. Asociacijos taryba taip pat turėtų priimti du atskirus ir vienas po kito einančius sprendimus dėl XXI-A priedo 1 ir 2 etapų.

2.5.1. 1 etapas

Pirmuoju Asociacijos tarybos sprendimu, susijusiu su Prekybos komiteto sprendimu dėl 1 etapo įgyvendinimo, siekiama užtikrinti abipusį patekimą į rinką centrinės valdžios institucijoms perkant prekes, kaip nustatyta XXI-A priede.

2.5.2. 2 etapas

Antruoju Asociacijos tarybos sprendimu, susijusiu su Prekybos komiteto sprendimu dėl 2 etapo įgyvendinimo, siekiama užtikrinti abipusį patekimą į rinką valstybės, regionų ir vietos valdžios institucijų bei įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešojoji teisė, vykdomiems prekių viešiesiems pirkimams.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Prekybos komitete, siekiama paremti sprendimų, kuriais palankiai įvertinama, kaip Ukraina įgyvendina XXI-A priedo 1 ir 2 etapus, priėmimą, nes, pirma, ji priėmė išsamią reformų strategiją pagal 152 straipsnį ir įgyvendino Susitarimo 150 straipsnio 2 dalį ir 151 straipsnį, ir, antra, ji suderino savo teisės aktus su Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 89/665/EEB pagrindiniais elementais ir juos įgyvendino.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje, siekiama pritarti tam, kad būtų priimti sprendimai užtikrinti tolesnį abipusį patekimą į rinką, siejamą su XXI-A priedo 1 ir 2 etapų įgyvendinimu.

Šie sprendimai turėtų būti vertinami atsižvelgiant į platesnį Ukrainos pastangų suderinti savo teisės aktus, be kita ko, viešųjų pirkimų srityje, su ES teisės aktais, kad būtų sudarytos sąlygos tvirtesniems ekonominiams ir prekybos ryšiams, kontekstą.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“².

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Prekybos komitetas ir Asociacijos taryba – susitarimu, t. y. Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimu, įsteigti organai.

Numatomi aktai, kuriuos turi priimti Prekybos komitetas ir Asociacijos taryba, yra teisinę galią turintys aktai. Vadovaujantis Susitarimo 463 straipsnio 1 dalimi ir 465 straipsnio 3 dalimi, numatomi aktai bus privalomi pagal tarptautinę teisę.

Numatomais aktais Susitarimo institutinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su tuo, kad būtų užtikrintas Sąjungos bendros prekybos politikos įgyvendinimas.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnis.

² 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija / Taryba*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

5. NUMATOMO AKTO SKELBIMAS

Asociacijos tarybos sprendimais dėl abipusio patekimo į rinką Sąjungoje ir Ukrainoje bus nustatytos teisės ir pareigos. Todėl tikslinga priimtus aktus paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimu įsteigtame Asociacijos komitete prekybos klausimais ir Asociacijos taryboje, dėl Asociacijos susitarimo XXI-A priedo 1 ir 2 etapų įgyvendinimo palankaus įvertinimo ir dėl su tuo siejamo patekimo į rinką

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimas³ (toliau – Susitarimas) buvo Sąjungos sudarytas Tarybos sprendimu (ES) 2017/1247⁴ ir įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;
- (2) pagal Susitarimo 153 straipsnio 2 dalį teisės aktų derinimas su Sąjungos viešųjų pirkimų *acquis* turi būti vykdomas nuosekliais etapais, nustatytais Susitarimo XXI-A priedo tvarkaraštyje;
- (3) kiekvieno etapo įgyvendinimą turėtų įvertinti Asociacijos komitetas prekybos klausimais ir, jam parengus palankų įvertinimą, atitinkamai užtikrinamas abipusis patekimas į rinką, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede;
- (4) pagal Susitarimo 153 straipsnio 3 dalį Asociacijos komitetas prekybos klausimais paskesnio etapo vertinimą pradeda tik tada, kai pagal pirmesnę konstatuojamąją dalį įgyvendinamos ir patvirtinamos visos ankstesniam etapui užbaigti reikalingos priemonės;
- (5) pagal Susitarimo 475 straipsnio 5 dalį Asociacijos taryba priima sprendimą dėl abipusio tolesnio rinkos atvėrimo, atsižvelgdama į palankų Asociacijos komiteto prekybos klausimais įvertinimą dėl kiekvieno etapo įgyvendinimo, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede;

³ OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

⁴ 2017 m. liepos 11 d. Tarybos sprendimas (ES) 2017/1247 dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo sudarymo Europos Sąjungos vardu, išskyrus nuostatas dėl vienodo požiūrio į kitos Šalies teritorijoje teisėtai dirbančius trečiųjų šalių piliečius (OL L 181, 2017 7 12, p. 1–3).

- (6) Asociacijos komitetas prekybos klausimais turi priimti du sprendimus pagal 2014 m. gruodžio 15 d. ES ir Ukrainos asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/2014 dėl darbo tvarkos taisyklių II priedo 11 straipsnio 2 dalį ir pateikti palankų įvertinimą dėl Ukrainos teisės aktų suderinimo su Sąjungos teise atitinkamai įgyvendinant 1 ir 2 etapus, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede;
- (7) priėmus šiuos Asociacijos komiteto prekybos klausimais sprendimus Asociacijos taryba pagal 2014 m. gruodžio 15 d. ES ir Ukrainos asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/2014 dėl darbo tvarkos taisyklių I priedo 11 straipsnio 2 dalį turi priimti du sprendimus dėl tolesnio abipusio patekimo į rinką užtikrinimo, siejamo su 1 ir 2 etapų įgyvendinimu, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede;
- (8) priėmus iš viso keturis sprendimus, Sąjunga ir Ukraina turėtų užtikrinti abipusį patekimą į rinką centrinės valdžios institucijų, valstybės, regionų ir vietos valdžios institucijų bei įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, vykdomiems prekių viešiesiems pirkimams;
- (9) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos komitete prekybos klausimais ir Asociacijos taryboje, nes numatomi sprendimai bus privalomi Sąjungai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos komitete prekybos klausimais, dėl sprendimų dėl 1 ir 2 etapų įgyvendinimo, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede, grindžiama šio sprendimo I ir II prieduose pateiktais atitinkamais Asociacijos komiteto prekybos klausimais sprendimų projektais.

2 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje dėl sprendimų dėl abipusio tolesnio patekimo į rinką užtikrinimo, siejamo su 1 ir 2 etapų įgyvendinimu, kaip nustatyta Susitarimo XXI-A priede, grindžiama šio sprendimo III ir IV prieduose pateiktais atitinkamais Asociacijos tarybos sprendimų projektais.

3 straipsnis

Priimti 1 straipsnyje nurodyti Asociacijos komiteto prekybos klausimais sprendimai ir priimti 2 straipsnyje nurodyti Asociacijos tarybos sprendimai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*